

ביאור מהרש"א

מסכת פסחים

פרק כיצד צולין

חלק ב'

עט.--פב.

יב' תמוז תשס"ד

מפתח

דף עט.....	3
תד"ה או שהיו כהנים תד"ה אלא שנטמא ותד"ה בטומאת הגוף.....	3
דף עט:.....	5
גמרא כגון שהיו ישראל ותד"ה קסבר נשים.....	5
דף פ.....	11
תד"ה משלחין אחד מהן לדרך רחוקה.....	11
תד"ה אתה מדחהו.....	15
דף פ:.....	17
תד"ה בראשון.....	17
תד"ה נזרק דמו.....	19
דף פא.....	22
תד"ה אי נמי כגון.....	22
דף פא:.....	28
תד"ה אלא לפני זריקה נמי מרצה.....	28
תד"ה המוצא.....	30
תד"ה ובקבר.....	32
תד"ה נטמא וגמרא באו לשורפן בדף פב.....	33
דף פב.....	35
גמרא באו לשורפו.....	35

דף עט.

תד"ה או שהיו כהנים תד"ה אלא שנטמא ותד"ה בטומאת הגוף

(1) ברייתא (אליבא דרב חסדא)

(א) רישא

(i) היו הכהנים טמאים בטומאת הגוף

(1) דבעלמא בכרת נינהו אי נכנסין בעזרה או עבדי עבודה

(ii) אפ"ה נכנסין בעזרה ועבדי קרבן פסח מצד לימודי מיוחדין

(iii) וישראלין טמאין נמי מקריבין קרבן פסח שלהן

(1) הגם דבעלמא נמי בכרת נינהו כשאוכלין אותו בטומאת הגוף

(iv) דהרי מ"מ נקרבין פסחיהם ע"י כהנים טמאים דבעלמא בכרת נינהו

(1) ואותן כהנים בעל כרחן יטמאו את הפסחים אף לטהורין

(ב) סיפא

(i) וכך דינו נמי כשכהנים טהורין וסכין טמא בטמא מת

(ii) דאותו סכין יטמא לכהנים

(2) תוספות ד"ה או שהיו כהנים (כמבואר במהרש"א)

(א) קשיא

(i) אמאי אמרת דכהנים טמאין בע"כ יטמאו לבשר קרבן

(ii) הרי יכולין כהנים ליזהר לא לנגוע בבשר

(iii) דשחיטה כשירה בזר

(3) תד"ה בטומאת הגוף (כמבואר במהרש"א)

(א) ב' קשיות

(i) קשיא א'

(1) מנא לך דכהן ששחט בסכין שנטמא בטומאת מת ייטמא ויהא בכרת על הכנסו בעזרה

(2) אף אם ייטמא יכול להיות דסכין ארוך הוא וכהן עומד בחוץ

(3) ומצד עבודה בטומאה נמי לא יהא בכרת

(4) דהרי שחיטה לאו עבודה היא דאף זר כשר בי'

(ii) קשיא ב'

(1) מנא לך דמיטמא בסכין

(2) הרי יכול כהן לאוחזו בפשוטי כלי עץ

(4) תוספות ד"ה אלא שנטמא

(א) קשיא

(i) מאחר דבסכין שנטמא בטמא מת מישתעי דכהנים נטמאין בי' טומאת הגוף

(ii) א"כ היינו רישא "ישראל טהורין וכהנים וכלי שרת טמאין"

(iii) ואמאי אמרו דבא בטומאה "אפילו" בסיפא

(5) מהרש"א

(א) קשיא

(i) לוקמי' לסיפא כששחטו זר

(ii) ודקמ"ל דאפילו מצד טומאת זר מותרין כל ישראל להקריב בטומאה

(ב) תירוץ

(i) ס"ל לתוספות דכניסת זר בטומאה לעזרה בפסח

(ii) אינה רבותא יותר מכניסת כהן טמא לעזרה בפסח

דף עט:

גמרא כגון שהיו ישראל ותד"ה קסבר נשים

הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין	
הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן	רב
טהורין עושין את הראשון וטמאין עושין את השני	רב כהנא ללישנא קמא
טהורין עושין את הראשון וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני	רב כהנא לאיכא דאמרי

(1) הקדמה

(א) רובן טמאין

(i) כולן עושין בראשון בטומאה

(ii) ולא מידחי לשני דרובא לשני לא מידחי

(ב) מיעוט טמאין

(i) טהורין עושין את הראשון

(ii) וטמאין עושין את השני

(ג) טמאין אינן נדחין לשני אלא היכא דרובן עשו ראשון בטהרה

(2) גמרא

(א) הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין

(1) לרב

(א) מחצה על מחצה כרוב

(i) דטהורין וטמאין תרוייהו כרוב חשיבי

(ב) והלכך

(i) הללו (טהורין) עושין לעצמן בטהרה

(ii) והללו (טמאין) עושין לעצמן בטומאה

1. ולא נדחין לשני

2. דרובא לשני לא מידחי

(2) לרב כהנא ללישנא קמא

(א) טהורין עושין את הראשון בטהרה

(ב) טמאין עושין את השני

(3) לרב כהנא לאיכא דאמרי (לישנא בתרא)

(א) טהורין עושין את הראשון בטהרה

(ב) וטמאין עושין לא את הראשון ולא את השני

(ב) ברייתא א'

(i) הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין

(ii) טהורין עושין את הראשון וטמאין עושין את השני

(1) דלכאורה היינו כלישנא קמא דרב כהנא

(ג) קשיא

(1) לרב וללישנא בתרא דרב כהנא היכי מתרצי לה

(ד) תירוצ

(i) אכן מחצה על מחצה הואי בצירוף נשים

(ii) אבל נשים רשות הן בין לראשון בין לשני

(iii) והלכך מדינא דנין להו לטהורין כרוב

ברייתא א'	
טהורין עושין את הראשון וטמאין את השני נשים משלימות לטמאין שיהו מחצה על מחצה נשים בראשון רשות וכ"ש בשני	
טהורין	טמאין
5 זכרים	4 זכרים
	1 אשה

(ה) ברייתא ב'

(i) הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין

(ii) טהורין עושין את הראשון

(1) וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני

(iii) דלכאורה היינו כלישנא בתרא דרב כהנא

(ו) קשיא

(i) לרב וללישנא קמא דרב כהנא היכי מתרצי לה

(ז) תירוצ

- (i) אכן מחצה על מחצה הן בלא צירוף נשים כזה
- (ii) אבל בצירוף נשים רובן טהורין
- (iii) נשים בראשון חובה ובשני רשות
- (iv) והלכך

- (1) לגבי ראשון הוי להו רובן טהורין
 - (א) ועושין את הראשון בטהרה
- (2) ולגבי שני הוי להו פלגא ופלגא דאליבא דרב כרוב הוי
 - (א) ורובן טמאין לא נדחין לשני

ברייתא ב' טהורין עושין את הראשון וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני זכרים מחצה ומחצה וכשאתה מונה הנשים עמהן רבין הטמאין נשים בראשון חובה ובשני רשות	
טהורין	טמאין
5 זכרים	5 זכרים
1 אשה	

(3) מהרש"א חלק א'

(א) ניהדר לברייתא א'

- (i) הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין
- (ii) טהורין עושין את הראשון וטמאין את השני

(ב) קשיא

(i) אמאי לא אוקמת' לברייתא א' כמו דאוקמת' לברייתא ב'

טהורין עושין את הראשון וטמאין את השני נשים חובה בין גבי ראשון בין גבי בשני	
טהורין	טמאין
5 זכרים	5 זכרים
1 אשה	

- (ii) ובשינוי זאת דס"ל דנשים חובה בין בראשון בין בשני
 - (iii) כמו דהוי סבור חזקיהו מעיקרא כמו שנביא להלן
 - (iv) והוה להו רובן טהורין בין גבי ראשון בין גבי בשני
- (1) ובפשיטות

- (א) טהורין עושין את הראשון דרובא ניהו
 - (ב) וטמאין עושין את השני דמיעוטין ניהו ונידחין לשני
- (4) מהרש"א חלק ב'

- (א) ניהדר לברייתא ב'
 - (i) הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין
 - (ii) טהורין עושין את הראשון
- (1) וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני
- (ב) קשיא

(i) אמאי לא אוקמתי לברייתא ב' כמו דאוקמתי לברייתא א'

טהורין עושין את הראשון וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני דנשים בראשון רשות ובשני חובה	
טהורין	טמאין
5 זכרים	4 זכרים
1 אשה	

- (ii) ובשינוי זאת דס"ל דנשים בראשון רשות ובשני חובה
- (iii) והלכך

- (1) גבי ראשון הוי להו רובן טהורין
- (2) ולגבי שני הוי להו פלגא ופלגא דאליבא דרב כרוב הוי
- (3) ורובן טמאין לא נדחין לשני

(ג) תירוץ

(i) ליכא למ"ד דס"ל דנשים בראשון רשות ובשני חובה

(5) תד"ה קסבר נשים

(א) חזקיהו

(i) הוצרך כפרה על שהשיא לישראל לא לעשות פסח ראשון ולעשות פסח שני

<p>מעיקרא השיא לעשות פסח שני ולבסוף הדר בי' נשים עודפות ומשלימות מעיקרא סבר דנשים בראשון ובשני חובה ולבסוף סבר דנשים בראשון רשות ובשני רשות וטעו דלא עבדי ראשון בטומאה</p>	
טהורין	טמאין
4 זכרים	5 זכרים
2 נשים	

(ii) דמעיקרא סבר נשים בראשון ובשני חובה

(1) והווי להו טמאים מיעוטא ומידחו לפסח שני

(iii) ולבסוף סבר נשים בראשון ובשני רשות

(1) והווי להו טמאים רובא

(א) והווי להו לעשותו בראשון בטומאה

(ב) ולא לידחותו בשני

(ב) קשיא

(i) אמאי לא תרצו

(1) דלבסוף סבר נשים בראשון חובה ובשני רשות

(א) ולכך גבי ראשון רובן טהורין וגבי שני רובן טמאין

(2) והגם דשפיר עביד דלא עבדי פסח ראשון בטומאה

(א) דמיעוט טמאין היו לגבי ראשון

(3) לאו שפיר עבדי פסח שני

(א) דלגבי פסח שני הוי רובן טמאין

(ג) תירוץ

(i) נקטינן דלאחר פסח ראשון הדר בי'

(ii) ומדהוצרך לכפרה משמע דטעה בפסח ראשון

(iii) והא דאיתא ד"מעיקרא קסבר דמדחו לפסח שני"

(1) משמעו דאכן הורה להם ככה אבל הדר בי' לאחר פסח ראשון

(ד) קשיא

(i) ללישנא בתרא דרב כהנא

(1) דס"ל במחצה על מחצה

- (א) טהורין עושין את הראשון
 (ב) וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני
 (ii) תיסגי לי' לאוקמה לחזקי' כזה

זכרים מחצה על מחצה ובצירוף נשים עודפות מעיקרא בראשון ובשני חובה ולבסוף בראשון חובה ובשני רשות	
טהורין	טמאין
5 זכרים	5 זכרים
1 אשה	

- (iii) דמעיקרא קסבר דנשים בראשון ובשני חובה
 (1) והלכך רובן טהורין גבי תרוייהו
 (2) והלכך הורה לא להביא ראשון בטומאה ולידחי לשני
 (iv) לבסוף קא מסיק דנשים בראשון חובה ובשני רשות
 (1) והלכך
 (א) רובן טהורין בראשון
 (i) ולא טעה בהא דהורה לא להביאו בטומאה
 (ב) וגבי פסח שני מחצה על מחצה הן
 (i) הוי להו פלגא ופלגא דהוי רוב גבי פסח שני
 (ii) ולא שפיר עבדי לפסח שני לשיטת לישנא בתרא דרב כהנא
 (6) מהרש"א חלק א'
 (א) אליבא תירוצן דלעיל דניחא לי' למידחי
 (i) דאף מה שלא עשו בראשון בטומאה הי' שלא כדין
 (ii) מתורץ נמי קושיא זו בפשיטות

דף פ.

תד"ה משלחין אחד מהן לדרך רחוקה

(1) ברייתא

(א) היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין

(ב) לתנא קמא

(i) הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן

(1) כלומר

(א) טהורין עושין פסח ראשון בטהרה

(2) וטמאין עושין פסח ראשון בטומאה

(ii) כשיטת רב לעיל בעמוד 5

(ג) לר' יהודה

(i) עבדי כולהו בטומאה

(ii) דאין קרבן ציבור חלוק

(iii) דגנאי הדבר ליחלק

(ד) אי איכא תנא

(i) דס"ל

(1) כתנא קמא דהללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן

(2) וחש לגנאי דחלוקה לציבור

(3) אבל לא ס"ל כדר' יהודה דמצד אותו גנאי מביאין כולן בטומאה יחד

(4) וא"כ מוכרח דטמאין לא מביאין פסח ראשון {אבל עיין במהרש"א לקמן}

(ii) אז לרב

(1) מטמאין טהור אחד בשרץ

(2) כי היכי דניהוו רוב טמאין

(3) וניעבדי כולהו בטומאה אף לת"ק

(iii) ולעולא

(1) משלחין אחד מהם לדרך רחוקה כדי דלא ליהוי מחוייב בפסח ראשון

(2) והוי להו רוב טמאין

(ה) קשיא לעולא

(i) ויטמאנו בשרץ

(2) תוספות

(א) מדמקשי לי' לעולא

(i) "ויטמאנו בשרץ"

- (ii) דמשמעו דיטמאו לטהור בשריץ
- (ב) משמע
- (i) דאותו ששולחין לדרך רחוקה טהור הוא
- (ii) ושולחין אותו כי היכי דניהוו רוב טמאין ומיעוט טהורין
- (iii) ועבדי כולהו בטומאה
- (ג) קשיא
- (i) וישלחו אחד מן הטמאים דהשתא הוי טהורין רובא ועבדי בטרהה
- (1) ואין צבור חלוק
- (2) והמיעוט מידחי לשני
- (ד) תירוץ
- (i) כבר נקטינן ד"אין דרך רחוקה לטמא" ועדיין שורה עליו חיוב פסח
- (ii) והלכך אף כשמשלח מצטרף לטמאין בירושלים
- (iii) ועדיין חשיב כמחצה על מחצה
- (ה) קשיא (ר"י)
- (i) טעמי' דמ"ד דאין דרך רחוקה לטמא
- (1) היינו משום דאותו טמא אף כשהוא בירושלים ורובן טהורים
- (2) נמי אינו יכול להביא פסחו בעצמו
- (ii) משא"כ בנידון דידן
- (1) אם הי' בירושלים והוי מחצה על מחצה
- (2) לשיטת תנא קמא הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן
- (3) והי' אותו טמא מביא קרבן בטומאה
- (iii) וא"כ כשמשלח יש לו דין רחוקה
- (iv) וחזרה קושיא לדוכתי'
- (1) דנשלחי' ויהא לו דין דרך רחוקה
- (2) ואז יישארו רובן טהורין
- (3) מהרש"א
- (א) קשיא
- (i) הרי אם הי' בירושלים לא הי' יכול לעשותו
- (ii) דהרי בצירוף דידי' יהיו בירושלים מחצה על מחצה
- (iii) ואמרת לת"ק דמשום דאין צבור חלוק אין הטמאין עבדי קרבנותיהן
- (ב) תירוץ
- (i) אין צבור חלוק לאו דינא הוא
- (ii) אלא מצד גנאי דידי' משיאין עצה טובה לשלחו לטמא לדרך רחוקה

(iii) ואי לא שלחית לי' לדרך רחוקה אכתי דינא דהללו עושין וכו'

(iv) הלכך חשיב אותו טמא כאלו הי' מביא קרבן בירושלים

(v) והלכך הקשה ר"י דיש דרך רחוקה לאותו טמא

(4) מהרש"א

(א) אותו מהלך דהשתמשנו בו דאין צבור חלוק לאו דינא היא

(ב) תתריך ג"כ קושיא אחרת לשיטת רב אליבא שטת תוספות בדף עט: כמו שנבאר

(ג) והי לך

(i) בחלק א' להלן

(1) גמרא ותוספות שם בדף עט:

(ii) ובחלק ב' להלן

(1) קושייתן לתוספות אי לאו דס"ל דאין צבור חלוק לאו דינא הוא

(5) חלק א'

(א) גמרא בדף עט:

(i) רב כהנא ללישנא בתרא ס"ל דבמחצה על מחצה

(1) לגבי ראשון אין טמאין כרוב והלכך טמאין אין עושין את הראשון

(2) לגבי שני טמאין חשיבי כרוב ואין עושין את השני דרובא לא מידחי לשני

(ב) תד"ה וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני

(i) קשיא

(1) אמאי קאמרת

(א) דלענין פסח ראשון חשיב פלגא כמיעוט דאינו עושה הראשון

(ב) ולענין פסח שני חשיב כרוב דאין נדחין לפסח שני

(ii) תירוץ

(1) דמספקא לן אי חשיב כרוב

(iii) קשיא

(1) א"כ ליטמאו אחד מן הטהורים ויהו רובן טמאין ועבדי כולן בטומאה

(2) דבשלמא

(א) אי לא מספקא לן

(ב) ומדינא

(i) גבי פסח ראשון אינן כרוב ואינן עושין בטומאה

(ii) גבי פסח שני כרוב ניהו ולא מידחי לשני

(ג) מסתברא דלא מטמאין לטהור

(i) דלמה יטמאו את הטהור לעשות בטומאה

(ii) כיון דמצד הדין טמאין פטורין לגמרי

(3) אבל אי מספקא לן

(א) הרי אותן טמאין ספק דחייבין לעשות פסח ראשון בטומאה

(ב) והי' לנו לטמא טהור אחד כדי להוציא טמאין מספיקתן

(6) חלק ב'

(א) קשיא

(i) לרב בגמרא דידן נמי תיקשי למה יטמאו אחד בשרץ כדי שיעשו כולן בטומאה

(ii) הרי גם אם לא יטמאו אותו כבר פטורין טמאין לגמרי מדינא מטעם אין צבור חלוק

(ב) תירוצ'

(i) מוכרח כמו שקבענו לעיל

(1) דמן הדין טמאין חייבין מצד הללו עושין והללו עושין

(2) ד"אין צבור חלוק" לאו דינא הואי

תד"ה אתה מדחהו

(1) ברייתא

(א) היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין

(ב) לתנא קמא

(i) הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן

(1) כלומר

(א) טהורין עושין פסח ראשון בטהרה

(ב) וטמאין עושין פסח ראשון בטומאה

(ii) כשיטת רב לעיל בעמוד 5

(ג) לר' יהודה

(i) עבדי כולהו בטומאה

(ii) דאין קרבן ציבור חלוק

(iii) דגנאי הדבר ליחלק

(ד) אי איכא תנא

(i) דס"ל

(1) כתנא קמא דהללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן

(2) וחש לגנאי דחלוקה לציבור

(3) אבל לא ס"ל כדר' יהודה דמצד אותו גנאי מביאין כולן בטומאה יחד

(ii) אז לרב

(1) מטמאין טהור אחד בשרץ

(2) כי היכי דניהוו רוב טמאין

(3) וניעבדי כולהו בטומאה אף לת"ק

(iii) ולעולא

(1) משלחין אחד מהם לדרך רחוקה כדי דלא ליהוי מחוייב בפסח ראשון

(2) והוי להו רוב טמאין

(ה) קשיא לעולא

(i) ויטמאנו בשרץ

(ו) תירוצ

(i) ס"ל דשוחטין וזורקין על טומאת שרץ

(ii) ויישאר במחצה על מחצה

(ז) קשיא

(i) ויטמאנו בטמא מת

(ח) תירוץ

(i) מדחהו אתה מחגיגתו של מחר

(ii) שאתה מטמאתו כל שבעה

(2) תוספות

(א) קשיא

(i) והא קי"ל דערל וטמא משלחין קרבנותיהן

(ב) תירוץ

(i) טמא פטור מעולת ראיי'

(1) שנאמר ובאת שמה והבאתם שמה

(2) ומדאי אפשר לי' לבא בעצמו מצד טומאתו

(א) אי אפשר לי' להביא אפילו ע"י שליח

(ii) והואיל וחגיגה נמי חובה לבא ברגל

(1) אית לה דין עולת ראיי' וטמא פטור גם בדידה

(ג) קשיא

(i) השתא כשמשלחתו בדרך רחוקה נמי מדחהו מחגיגתו

(ii) שאינו יכול לבוא בי"ט מחוץ לתחום

(3) מהרש"א

(א) קשיא

(i) הרי טהור הוא ויכול לשלח קרבנו ע"י שליח שעומד בתוך התחום

(ב) תירוץ

(i) אף כששולחו ע"י שליח אינו יוצא ידי חגיגה דבעי נמי ובאת שמה והבאתם וכו' כדאמרן

(ii) ומדאי אפשר לי' לבא מצד היותו חוץ לתחום אי אפשר לי' להביא אפילו ע"י שליח

דף פ:

תד"ה בראשון

(1) הקדמה

(א) רובן טמאי מתים

(i) טהורין וטמאי מתים עושין ראשון בטומאה

(ii) אבל זבין לא משתתפין עמהן

(ב) רובן זבין אינן עושין בראשון

(ג) מיעוט טמאי מתים לא עבדי ראשון בטומאה

(i) חוץ לשמואל באופן שנבאר למטה

(ד) כל היכא

(i) דלא עשו רובן ראשון בטהרה

(ii) אף דעשו רובן בטומאה

(iii) לא מידחי מיעוטן לשני

(iv) והלכך

(1) ברובן טמאין דעבוד ראשון בטומאה

(2) זב בראשון לא מידחי לשני

(2) גמרא דף פ.

(א) היו רובן זבין ומיעוטן טמאי מתים

(ב) לרב

(i) אותן טמאי מתים אינן עושין בראשון

(א) דמיעוטא לא עבדי בראשון בטומאה

(2) ואינן עושין בשני דלא עבדי רובן ראשון בטהרה

(ג) לשמואל

(i) אותן טמאי מתים עושין פסח ראשון בטומאה הגם דמיעוט נינהו

(ii) דכתיב ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו

(iii) ולשיטת רב לא מביא שום ישראל פסח ראשון במועדו

(iv) דהרי זולתן כולהו זבין

(ד) קשיא

(i) לשיטת שמואל תיקשי כי הוי כולן זבין בפסח ראשון נמי לא מביאין פסח ראשון במועדו

(ii) ומוכרח דכיון דלא אפשר לא אפשר

(iii) והכי נמי כשרובן זבין נמי לא אפשר

(3) גמרא דף פ:

- (א) היו שלישייתן זבין ושלישייתן טהורין ושלישייתן טמאי מתים
- (ב) אותן טמאי מתים
- (i) אינן עושין ראשון בטומאה ד"הגדילו טהורין על הזבין"
- (1) כלומר דטמאי מתים הוי להו מיעוטא גבי זבין וטהורין
- (ii) ואינן עושין שני דמצרפין זבין עם טמאי מתים ורובא לא מידחי לפסח שני
- (4) תוספות
- (א) קבענו דלשמואל דברובן זבין ומיעוטן טמאי מתים
- (i) דליכא רובן טהורין
- (ii) עושין טמאי מתים בראשון
- (ב) וא"כ בנידון דידן נמי דבפסח ראשון מיעוטן טמאי מתים ואין רובן טהורין
- (i) ליעבד טמאי מתים ראשון בטומאה
- (5) מהרש"א
- (א) קשיא
- (i) לא דמיא לדלעיל
- (1) דהתם רובן זבין וליכא טהורין כלל
- (2) ואי אמרת דטמאי מתים אין עושין את הראשון
- (א) נמצא ששום אדם אינו עושה את הראשון
- (3) והלכך קשיא לי' במועדו מאי עבדי לי'
- (ii) משא"כ הכא
- (1) דשלישית טהורין מיהת עבדי בראשון
- (2) וא"כ מנא לך דשמואל לא יודה לרב דטמאי מתים אינן עושין ראשון
- (ב) תירוצ
- (i) לחומרא חשיבי מיעוטא דטהורין כזבין
- (ii) מצד "הגדילו טהורין על הזבין"
- (6) רש"ש
- (א) משיג על תירוצ מהרש"א

תד"ה נזרק דמו

(1) הקדמה

(א) "שוגג" בסוגיין משמעו דנזרק דמו ואח"כ נודע לו שנטמא קרבנו

(ב) "מזיד" בסוגיין משמעו דנודע שנטמא קרבנו ואח"כ זרק דמו

(ג) לרש"י "שנטמא" משמעו או לבשר או לדם

(2) משנה לפי ההוה אמינא

(א) ציץ מרצה לשוגג ולא למזיד

(3) תוספות

(א) קשיא

(i) חלק א'

(1) כשנטמא בשר דאמרת ציץ מרצה בשוגג

(2) עדיין יישאר בשר בטומאתו ואסור באכילה

(3) ואי אפשר לפרש דמרצה בשר לאכילה דהרי עדיין נשאר בטומאתו

(ii) חלק ב'

(1) ומוכרח דריצוי ציץ היינו דפוטרנו מפסח שני

(2) ומוכרח עוד דס"ל כר' נתן דאכילת פסחים לא מעכבי

(3) דאל"ה תיפסל מצד איסור אכילה ויצטרך לפסח שני

(iii) חלק ג'

(1) קשיא

(א) מדאורייתא לא מפלגינן בין שוגג למזיד

(ב) ואמאי אמרת דבמזיד לא מרצה וטעון פסח שני

(2) תירוצ

(א) מוכרח דהא דבמזיד לא הורצה וטעון פסח שני אינו אלא דרבנן

(iv) חלק ד'

(1) קשיא

(א) במזיד האיך מחייבי ל' רבנן בפסח שני

(ב) הרי מביא חולין לעזרה

(ב) קשיא ב'

(1) קבענו דמתניתין דבמזיד לא הורצה אתיא כר' נתן

(2) ואיתא בדף עח: דאליבא דר' נתן בנטמא בשר במזיד דהורצה אף מדרבנן

(ג) תירוצ

(i) הי לך שיטה חדשה דלא כרש"י

(1) דאליבי'

(א) אתיא מתניתין אף כרבנן דפליגי אר' יוסי

(ב) ולא תיקשי עלי' דר' נתן ממתניתין לר' נתן בדף עט:

(ii) במשנה דידן

(1) לא משתעי אלא בטומאת דם

(2) אכן ציץ מרצה לטומאת דם בין במזיד בין בשוגג

(3) ומדבשר בעצמו נשאר בטהרה

(א) מצי אתיא אף לרבנן דר' נתן דהרי ליכא עיכובא דאיסור אכילה

(ב) ולכ"ע אינו טעון פסח שני

(4) והא דכתיב דבמזיד לא הורצה היינו דמדרבנן גזרו איסור אכילה במזיד

(iii) בדף עח:

(1) נטמא בשר ואינו נאכל מדאורייתא אף בלא גזירה דרבנן

(2) ומשמעו דבמזיד הורצה היינו

(א) דאליבא דר' נתן דאכילת פסחים לא מעכבי

(ב) פוטרנו מלעשות פסח שני

(4) ניהדר לגמרא

(א) קשיא

(i) קבענו דבמשנה כתיב דאין ציץ מרצה על מזיד

(ii) הרי איתא בברייתא דאכן מרצה על מזיד

(5) מהרש"א חלק א'

(א) קשיא

(i) לשטת רש"י

(ii) אמאי לא מתרצי

(1) דברייתא אתא לאורויי בטומאת בשר דמדאורייתא פטור מפסח שני אפילו במזיד

(2) ומתניתין אתי לאשמעינן בטומאת בשר דמדרבנן צריך להביא פסח שני במזיד

(ב) ואכן לשטת תוספות נמי קשה

(i) אמאי לא מתרצי

(1) דברייתא אתא לאורויי בטומאת דם דמדאורייתא מותר באכילת בשר אף במזיד

(2) ומתניתין אתי לאשמעינן בטומאת דם דמדרבנן אסור באכילת בשר במזיד

(6) מהרש"א חלק ב'

(א) הקדמה

(i) ריצוי ציץ

(1) ברוב קרבנות איתנהו לתרתי

- (א) מתיר כגן דם וקומץ
 (2) שיריים או אכילות
- (א) כגון חלב דעולה למזבח או בשר
 (ii) כשנטמאו אכילות ס"ל לר' יוסי דאין ציץ מרצה על אכילות
 (iii) איפליגי אמוראי אליבא דר' יוסי
 (1) אי מרצה ציץ על חלב דעולה למזבח הגם דאינו מרצה על שאר אכילות
 (iv) לר' יהושע אין ציץ מרצה אלא היכא
 (1) דאיכא ריצוי או טהרה לתרתי כלומר בין למתיר בין לאכילות
- (ב) ניהדר לקושיא ב' דתוספות לרש"י
 (i) דבמשנה דידן אליבא דר' נתן איתא דמזיד לא הורצה
 (ii) ובדף עח: ס"ל לר' נתן דבמזיד הורצה
 (ג) קשיא
 (i) מאי קא קשיא לי' לרש"י מדף עח:
 (ii) נימא דר' נתן ס"ל
 (1) כר' יהושע דצריכין ריצוי בין למתיר בין לאכילות
 (2) וכר' יוסי דאין ציץ מרצה על אכילות
 (3) וכאותן אמוראין דס"ל אליבא דר' יוסי דאפ"ה ציץ מרצה על חלב דעולה למזבח
 (iii) בדף עח:
 (1) איירי בחלב קיים ואיתנהו לריצוי ציץ בין לדם בין לחלב והלכך הורצה
 (iv) במשנה דידן
 (1) איירי באין חלב קיים דאין לרצויי עליו
 (2) ולבשר אין ריצוי דאין ציץ מרצה על אכילות
 (3) וליכא ריצוי אלא לדם דלר' יהושע לא סגי לריצוי
 (4) והלכך לא הורצה

דף פא.

תד"ה אי נמי כגון

(1) הקדמה אליבא דר' יוסי (לשטת תוספות)

(א) זבה נעשית זבה גדולה בהילוך ג' ימים כזה

(i) יום א'

(1) רואה זיבה אחת בין בלילה בין ביום

(2) ולא איכפת לן אי אח"כ הפסיקה לראות

(ii) יום ב'

(1) רואה זיבה אחת בין בלילה בין ביום

(א) והיא דליכא הפסקה דחשיב כשימור יום אחד

(2) הפסקה חשיב כשימור יום אחד

(א) היכא דלא חזיא בסוף יום ב' וטבלה

(ב) או דלא חזיא לאחר עלות שחר

(i) ודוקא אם אותה הפסקה אינו ב"אמצע"

1. לראי' לפני אותה הפסקה ביום ב' (אף לפני עלות השחר)

2. וראי' לאחריו ביום ב'

(3) והי לך ביאור להפסקת "אמצע" דלא חשיב הפסק

(א) אי

(i) ראתה בליל ב'

(ii) לא ראתה לאחר עלות וטבלה

(iii) וחזרה וראתה לאחר כך ביום ב'

(ב) אותה טבילה לא מהני והפסקתה אינה הפסקה

(ג) אי חזרה והפסיקה לאח"כ באותו יום וטבלה

(i) אותו טבילה מהני אי לאו דרואה לאח"כ עוד הפעם וכו'

(ד) מיהת

(i) אי חזרה וראתה בסוף יום דלית לה שהות להפסקה אחרת

(ii) הוחלט דכל טבילות והפסקות דאותו יום לא מהני'

(iii) דהרי כולן ב"אמצע" הן

(iii) יום ג'

(1) כל ראי' שתראה עד עלות השחר כבר משוי אותה זבה גדולה

(א) ו"הפסקות" דלאח"כ לא איכפת לן

(2) אבל אי לא ראתה עד לרגע אחר עלות וטבלה

- (א) אותה טבילה ואותה הפסקה מהני
 (ב) דאף אם רואה לאח"כ לא תהא הפסקתה באמצע
 (i) דהרי בציור דידן לא ראתה לפני אותה הפסקה

(2) גמרא

- (א) קשיא
 (i) ולר' יוסי זבה גמורה דחזאי ג' ימים בלא שימור היכא משכחת לה
 (ב) תירוץ א'
 (i) בשופעת כל שלשה רצופין
 (ג) תירוץ ב'
 (1) בגמרא דידן

(א) "כגון שראתה כל שני בין השמשות"

(ii) במסכת נזיר

- (1) "כגון דחזאי תלתא יומי סמוך לשקיעת החמה
 (2) "דלא הוי שהות ביום דסליק לה ממנינא"

(3) תוספות

- (i) "ותלתא יומי (במסכת נזיר) לאו דוקא
 (ii) "דראי' שלישיית לא חיישינן שתהא סמוך לשקיעת החמה
 (iii) "מאחר שכבר ראתה שני ימים סמוך לשקיעת החמה
 (iv) "ובשלישי תראה באיזה שעה שתהי' בלילה
 (v) "ובלבד שתראה קודם היום
 (vi) "שלא יעלה לה שימור תחלת יום ג'"

(4) מהרש"ל

(א) גמרא דידן

(i) "כגון שראתה כל שני בין השמשות"

(ii) ציורו כזה

תחלת לילה	לילה	עלות השחר	סוף יום	ב"ה	ב"ה	תחלת לילה	לילה	עלות שחר	סוף יום	ב"ה	ב"ה	תחלת לילה	לילה	עלות השחר
-----------	------	-----------	---------	-----	-----	-----------	------	----------	---------	-----	-----	-----------	------	-----------

(1) פירוש

- (א) לא חזיא אלא ב' פעמים בתלתא יומי
 (ב) ומאחר דחזיא לפני עלות בליל ב' וגם בסוף יום ב'
 (ג) לא איכפת לן מאי דלא חזיא בינתיים
 (ד) דהפסק באמצע לא חשיב שימור

(ב) גמרא דנזיר

(i) "כגון דחזאי תלתא יומי סמוך לשקיעת החמה"

(ii) ציורו כזה:

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	---------	----------	------	-----------	---------	-----------	------	-----------

(iii) וחשיב כאלו חזיא כזה

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	---------	----------	------	-----------	---------	-----------	------	-----------

(iv) פירוש

(1) ביום א'

(א) חזיא לאחר שקיעת החמה בתחלת הלילה

(ב) מהרש"א

(i) ל"ד דבאיזה שעה שתראה סגי

(2) ביום ב'

(א) חזיא בתחלת לילה

(ב) מהרש"א

(i) ל"ד דלא צריכנא אלא שתראה לפני חצות

(3) ביום ג'

(i) רואה לאחר שקיעה בתחלת לילה

(ii) כדי דסוף יום ב' לא ליהוי שימור

(iii) "דלא הוי שהות" טהרה

(iv) והוי כאלו ראתה בסוף יום ב'

1. "לפי שמסובבין בטומאה בתחלת יום ובסופו"

(v) והלכך לא איכפת לן מאי דלא ראתה

1. באמצע יום ב'

2. לאחר עלות השחר

3. דהרי קבענו דאמצע יום לא הוי הפסק

(4) ביום ג'

(א) חזיא בתחלת לילה

(i) כדי דסוף יום ב' לא ליהוי שימור

(ii) "דלא הוי שהות" טהרה

(iii) והוי כאלו ראתה תחלה וסוף ביום ב'

1. "לפי שמסובבין בטומאה בתחלת יום ובסופו"

(iv) והלכך לא איכפת לך מאי דלא ראתה

1. באמצע יום ב'

2. לאחר עלות השחר

3. דהרי קבענו דאמצע יום לא הוי הפסק

(5) תוספות דידן

(א) קשיא אגמרא דנזיר

(i) אמאי הוצרכו שם דביום ג' חזיא בתחלת לילה

(ii) תיסגי דהתחילה לראות באיזה זמן שיהי' לפני עלות השחר כזה

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	---------	----------	------	-----------	---------	-----------	------	-----------

(6) מהרש"ל

(א) קשיא

(i) הרי קבענו דצריכין דליחזי בתחלת ליל ג'

(1) דאל"ה סוף יום ב' יהא לה שימור

(2) דבלא ראי' בתחלת ליל ג'

(3) לא יסובבו טומאה למפרע לסוף יום ב'

(7) מהרש"א

(א) שאלה

(i) שמא נוקמי' דחזאי בסוף יום א' ובסוף יום ב' כזה

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	---------	----------	------	-----------	---------	-----------	------	-----------

(ii) ומוכן בזה דלא הוצרך למימר דדנין אותו "כאלו" ראתה בסוף יום

(ב) תשובה

(i) אכן בצירור זו לא יהא לה שימור בסוף יום ב'

(ii) אבל תיקשי לך דיום ב' לאחר עלות ליהוי שימור

(iii) דהרי לא חזיא לפניו בליל ב'

(iv) והלכך עלות

(1) לא חשיב "אמצע"

(2) ויפסיק

(8) שטת מהרש"א

(א) גמרא דידן

(i) "כגון שראתה כל שני בין השמשות"

(ii) מבואר באותו אופן דביארנוה למהרש"ל כזה

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	ב"ה	ב"ה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	ב"ה	ב"ה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	-----	-----	---------	----------	------	-----------	-----	-----	---------	-----------	------	-----------

(ב) גמרא דנזיר

(i) "כגון דחזאי תלתא יומי סמוך לשקיעת החמה"

(ii) ביאורו כמו גמרא דידן

(iii) ושונה מגמרא דידן רק בהא

(1) דבגמרא דידן מדגישין דחזאי בב' בין השמשות

(2) ובנזיר מדגישין דבאותו ציור חזיא בג' ימים

(ג) והשתא לגמרא דנזיר

(i) שפיר הוקשו בתוס' דלראי' יום ג'

(1) סגי באיזה שעה שתראה בלילה קודם עלות השחר כזה

עלות השחר	לילה	תחלת לילה	סוף יום	עלות שחר	לילה	תחלת לילה	ב"ה	ב"ה	סוף יום	עלות השחר	לילה	תחלת לילה
-----------	------	-----------	---------	----------	------	-----------	-----	-----	---------	-----------	------	-----------

(2) דהרי ביארנו לשיטת מהרש"א דבנזיר אכן חזיא בסוף יום ב'

(3) ולא צריכנא

(א) לראי' בתחלת ליל ג'

(ב) כדי שיקרא "כאלו" ראתה בסוף יום ב'

(ד) קשיא

(i) והרי גמרא דידן נמי באותו ציור מיירי

(ii) ואמאי לא הקשו בתוספות אותו קשיא לגמרא דידן

(ה) תירוץ

(i) שלא כגמרא דנזיר דמדגישין מספר ימים

(ii) בגמרא דידן מדגישין מספר ראיות

(iii) ורוצין לקבוע ציור בו סגי בב' ראיות

(iv) והלכך מוכרח בגמרא דידן

(1) דראי'

(א) דסוף יום ב' ודתחלת יום ג'

1. היתה חד ראי' בבין השמשות

(ו) קשיא

(i) הרי בנזיר איתא דחזאי תלתא יומי סמוך לשקיעת החמה

- (1) ולא הוזכר שם דראתה ב' ראיות בשני בין השמשות
- (ii) ומשמע דפליג אגמרא דידן
- (1) וס"ל כפירוש מהרש"ל וכציוורו דהבאנו לעיל
- (2) דמסובבין למפרע מתחלת לילה לסוף יום שלפניו
- (ז) תירוץ
- (i) לשונם בנזיר לאו דוקא הוא
- (ii) ולא פליגי אגמרא דידן
- (iii) והא ראי' דבשיטת גמרא דידן אזיל
- (1) דתירוצן הראשון "שופעת ג' יומי"
- (א) להדיא היא היא תירוץ ראשון דגמרא דידן
- (ב) הרי דבשיטת גמרא דידן אזיל לפחות לתירוץ א'
- (ג) ולמה לן למימר דבתירוץ ב' פליג אגמרא דידן
- (iv) ולא זו בלבד אלא אף דבגמרא דידן צריכית למימר לאו דוקא
- (1) דהרי לשונם "בשופעת ג' יומי" נמי מוכרח דלאו דוקא היא
- (א) דהא ודאי סגי לה בשופעת
- (ב) מסוף יום א' עד תחלת ליל ג'

דף פא:

תד"ה אלא לפני זריקה נמי מרצה

(1) משנה

(א) יחיד שנטמא בטומאה ידוע (כלומר שאינה טומאת התהום)

(i) אין ציץ מרצה עליו לפסח

(ii) וכן לנזיר

(1) אי נטמא בטומאה ידוע לאחר ימי נזרו וקודם להבאת קרבנותיו

(2) וסותר ימי נזרו

(ב) נטמא גופו טומאת התהום הציץ מרצה

(1) בין לעושה פסח

(2) בין לנזיר

(2) גמרא

(א) מברייתא דהמוצא מת מושכב (דנבאר להלן בעמוד 30)

(ב) מוכיח דציץ מרצה בטומאת תהום אף בנודע טומאתו לפני זריקה

(3) מהרש"א

(א) קשיא

(i) עיין בתוספות דמייתי להך משנה במסכת נזיר

(1) נזיר שנטמא בטומאה ידוע לאחר מלאת ימי נזרו

(2) אינו סותר ימי נזרו ובלבד דכבר נזרק דם מיהת דחד מקרבנות טהרה דידי'

(ii) וקא מסקי תוספות ממשנה זו

(1) דמאחר דמשנה דידן ס"ל דציץ מרצה בטומאת תהום יותר מבטומאה ידוע

(2) מוכרח דבטומאת תהום מרצה אף היכא דנודע לו קודם זריקה

(iii) וא"כ אמאי הוצרך גמרא דידן למיסמך אבריייתא לקביעת דין זו

(4) תוספות

(א) קשיא בג' חלקים

(i) חלק א'

(1) איתא בנזיר

(א) ר' אליעזר ס"ל דתיגלחת נזיר מעכב לטהרתו

(ב) רבנן פליגי עלי' וס"ל דלא מעכב

(ג) ציץ אין מרצה לנזיר לטומאת תהום דנודע לו בעוד שעדיין איתנהו עיכובא לטהרתו

(ד) והלכך מובן

(i) דלר' אליעזר אין ציץ מרצה לטומאת תהום דנודע לו לפני תיגלחתו

(ii) ודרבנן פליגי עלי'

(ii) חלק ב'

(1) זריקת דם דמיהת חד מקרבנות נזיר מעכבין לטהרתו

(iii) חלק ג'

(1) קשיא

(א) א"כ היאך מרצה ציץ לטומאת תהום דנודע לו לפני זריקה

(ב) תירוץ

(i) קודם גילוח לר' אליעזר שאני דלא התחיל במעשה תיגלחת מקודם והלכך לא מרצה ציץ

(ii) משא"כ

(1) קודם זריקה שכבר התחיל בשחיטה והלכך מרצה ציץ

(ג) קשיא

(i) הרי זריקה אתיא קודם גילוח ואיתנהו מיהת לעיכובא דתיגלחת

(ד) תירוץ

(i) מתניתין אתיא אליבא דרבנן דתיגלחת לא מעכב

(5) מהרש"א

(א) נוכל נמי למימר דאתיא אפילו כר' אליעזר

(ב) ואה"נ דלדידי' גילוח מעכב

(ג) אבל מיירי כשעבר וגילח לפני זריקה

(ד) ובציור זו ס"ל דציץ מרצה על טומאת תהום

(ה) אף כשנודע לו לפני זריקה

תד"ה המוצא

1) ברייתא

(א) המוצא מת מושכב לרחבו של דרך בצירור זהוי טומאת תהום

(i) לתרומה טמא

(1) דלא הותרה בו טומאת התהום

(ii) לנזיר ועושה פסח טהור

(1) טהור דלדידהו מרצה ציץ לטומאת תהום

(ב) גמרא בנזיר (כמבואר במהרש"א)

(i) קשיא

(1) מהיכן ידענו דברייתא בטומאת תהום משתעי

(ii) תירוץ

(1) מהני דיוקי

(א) המוצא פרט למצוי

(i) כלומר שהי' שם קבר ידוע

(ii) דלא חשיב טומאת תהום היכא דהכירו בו מכבר

(iii) ובמצוי טמא אף בנזיר ועושה פסח

(ב) מת פרט להרוג

(i) דלא חשיב טומאת תהום היכא דכבר הכיר בו הורגו

(ii) ובהרוג טמא אף בנזיר ועושה פסח

(iii) ואגב אורחא לומדין מברייתא דיוקא אחרינא

(1) מושכב

(א) פרט ליושב בחלק הדרך

(i) דאף תרומה טהור בו

(ii) הגם דאין ציץ מרצה לתרומה

(iii) דאיכא למימר שלא האהיל כנגדו

2) מהרש"א

(א) קשיא

(i) מנא להו לגמרא

(1) דנקיט מושכב

(א) לדיוקא דיושב טהור אף לתרומה

(ii) דלמא ביושב בתרומה אכן טמא הוא

(iii) ולא נקט בברייתא מושכב אלא לגופי'

- (1) למילף דלנזיר ועושה פסח
- (2) טהורין גבי' מטעם טומאת התהום
- (3) הגם דודאי האהילו כנגדו

(ב) תירוץ

- (i) מאחר דנקיט מוצא וכל הני לדיוקא
 - (1) לקבוע דיני טומאה וטהרה בלשון "פרט ל-"
- (ii) מסתבר דגם יושב לדיוקא אתא
 - (1) הגם דדיוקי ממוצא ומת
 - (א) אתי למילף איכות דיני תהום
 - (i) דבמצוי והרוג לית לי' דין תהום
 - (2) ודיוקא ממושכב
 - (א) לא אתא למילף איכות דין תהום
 - (i) אלא דביושב טהור
 - (ii) אף בלא דין תהום

תד"ה ובקבר

- 1) ברייתא (כמבואר ברש"י)
 - א) המוצא מת מושכב לרחבו של דרך
 - i) דלא הותרה בו טומאת התהום
 - ב) בד"א שטמא לתרומה
 - i) שמצאו שלם
 - 1) אבל משובר ומפורק טהור
 - 2) שמא בין הפרקים עבר
 - ii) ובקבר אפילו משובר ומפורק טמא לתרומה
 - 1) מפני שהקבר מצרף לפרקים שלו
- 2) רש"י
 - א) כל הקבר מטמא אפילו ריקן שבו
 - ב) מדכתיב או בקבר
- 3) תוספות
 - א) קשיא
 - i) האיך שייך טומאת תהום בקבר
 - ii) והלא נודע לקובריו שקברוהו שם
 - ב) תירוץ
 - i) כגון שנפל בקבר ומת שם
 - ג) קשיא (כמבואר במהרש"א)
 - i) כשנפל מאליו לקבר מסברא ליכא כיסוי עליו
 - ii) ודילמא לא כתיב או בקבר לצרף פרקיו
 - 1) אלא היכא שקברוהו שם וכיסוהו
 - 2) דאז מצרף לפרקיו מטעם אהל

תד"ה נטמא וגמרא באו לשורפן בדף פב.

(1) משנה (כמבואר בתוספות)

(א) נטמא שלם או רובו

(i) שורפין אותו לפני הבירה כדי לביישו

(ii) מעצי מערכה

(1) משום דמאחר דכבר ביישו אותו

(2) לב ב"ד מתנה שלא להטריחוהו להביא עצים משלו

(ב) קשיא

(i) ואי רוצה להשתמש לפני הבירה בעצים שלו אמאי לא שבקית לי'

(ג) ב' תירוץין

(i) רב יוסף

(1) שלא לבייש מי שאין לו

(ii) רבא

(1) משום החשד

(2) שהרואה חושדן בגונבי עצים כשלוקחין מותר העצים לתוך ביתן

(2) מהרש"א

(א) טעמ' דרב יוסף דשלא לביישו

(i) מספיק ג"כ לנמק הא דבנטמא רובו שורף בעצי מערכה

(ב) אבל טעמייהו דרבא ליכא למימר בזה

(i) דאלו היו כולן חייבין להביא עצי עצמן

(ii) לא יחשדוהו בגניבה כשיקח המותר דידעו דמותר משלו הוא

(3) ניהדר למשנה

(א) נטמא מיעוטו לא צריכין לביישו לשורפו לפני הבירה

(i) ואם אינו מן הציקונין

(1) אין לב ב"ד מתנה עליו להשתמש בעצי מערכה

(2) והלכך שורפו בחצירו מעצי עצמו

(ii) אבל אם מן הציקונין הוא

(1) שורפו לפני הבירה

(א) מטעם דנבאר למטה

(2) בעצי מערכה

(א) דמתוך ציקונותו חוששין דימנע מלשורפו

(ב) והלכך לב ב"ד מתנה עליו

- (ב) שאלה
- (i) האם מותר לו להשתמש בעצי מערכה כששורפו בחצירו
- (ג) תשובה
- (i) לא
- (ii) דלמא פיישן ואתו בהו לידי תקלה
- (4) מהרש"א
- (א) קשיא
- (i) באיזה ציור קא מיירי דבא לשורפו בחצרו מעצי מערכה
- (ii) אי בנטמא רובו
- (1) הרי חייב לשורפו לפני הבירה כדי לביישו
- (iii) אי בנטמא מיעוטו כשאינו מן הציקונין
- (1) אכן יכול לשורפו בחצרו דלא הוצרכו לביישו
- (2) אבל אמאי צריכית לנמק דשורפו מעצי עצמו מטעמא דלמא פיישן
- (3) הרי לא מתנה עליהן לב ב"ד ואסור לו להביא מעצי מערכה מצד מעילה
- (ב) תירוץ
- (i) מיירי בנטמא מיעוטו ובציקונין
- (1) דמתנה עליהן לב ב"ד לקחת מעצי מערכה
- (ii) והגם דלא הוצרכו לביישו דהרי לא נטמא אלא מיעוטו
- (1) מיהת אי משתמש בעצי מערכה מכריחין אותו לשורפו לפני הבירה
- (2) דבחצר שלו חיישינן דלמא פיישן עצים ויקחם לצורך עצמו

דף פב.

גמרא באו לשורפו

עיינ בדף פא: ד"ה נטמא